

Aanvullend ecologisch onderzoek Mastbosch Hotel Breda

Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van:

Peter Werther
Managing Director Mastbos Hotel Breda
Burgemeester Kerstenslaan 20
4837 BM Breda

COLOFON

Tekst, foto's en samenstelling Ronald van Os

In opdracht van Peter Werther

Status rapport Definitief

Datum oplevering 10 december 2013

Aantal pagina's 10

Vosnatuurbeheer

Antwerpsestraatweg 183

4631 PN Hoogerheide

Telefoon: 0164-653891

Mobiel: 06-51213344

ronald@vosnatuurbeheer.nl

www.vosnatuurbeheer.nl

Inhoud

1. Inleiding	4
1.2. Aanleiding	4
1.3. Doel	4
2. Plangebied	5
3. Ingreep.....	6
4. Wettelijk kader	7
4.1. Flora- en fauna wet	7
4.2. Verbodsbepaling	7
4.3. Algemene Maatregel van Bestuur	8
4.4. Vogels	8
5. Aanpak.....	9
5.1 Vleermuizen	9
5.2 Huismussen	10
5.3 Gierzwaluwen	10
6. Resultaten	11
6.1 Vleermuizen	11
6.2 Huismussen	11
6.3 Gierzwaluwen	12
7. Conclusie	13
7.1. Vleermuizen	13
8 Bronnen.....	14

1. Inleiding

1.2. Aanleiding

Het Mastbosch Hotel Breda is voornemens om een aanbouw te realiseren aan de west kant van de bestaande bouw. De sloop- en bouwwerkzaamheden kunnen mogelijk een negatief effect hebben op de aanwezige planten en diersoorten. Derhalve heeft Vos Natuurbeheer een QuickScan Flora- en fauna wet uitgevoerd, om vast te kunnen stellen of er mogelijk beschermde soorten, op welke wijze dan ook, gebruik maken van de gebouwen, waarvoor de werkzaamheden mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben.

1.3. Doel

Het doel van dit onderzoek is om duidelijkheid te krijgen over het gebruik van het gebouw door mussen, gierzwaluwen en vleermuizen.

Aan het eind van alle onderzoeken moet helder zijn:

- welke soorten er voorkomen
- wat de functie is van het gebouw voor de aanwezige soorten
- of de ingreep tot een overtreding van de Flora- en faunawet leidt.

2. Plangebied

Het plangebied (zie afbeelding 1) ligt ten zuiden aan de rand van Breda en pal tegen het gelijknamige natuurgebied het Mastbosch aan. Het bestaat uit een hoofdgebouw, het hotel met daar aangebouwd een aantal bijgebouwen. Aan de westkant van het hotel staat een woonhuis zie afbeelding 2. Het hotel bestaat voor een groot deel uit bakstenen muren met een spouw en open stootvoegen. Er ligt een leien dak op met ramen als dakkapellen (zie afbeelding 3). Verder zijn er in de loop der jaren een aantal bijgebouwen aangezet met platte en golfplaten daken. Bij de bijgebouwen met platte daken zitten boeiboord tegen de buitenmuur gemonteerd. Tussen het woonhuis en het hotel staat een coniferen haag en rondom het hotel staan diverse bomen. Het woonhuis bestaat uit muren die tot het dak toe afgesmeerd zijn en waar geen open stootvoegen of andere kieren in aanwezig zijn en er ligt een pannen dak op.

Afbeelding 1

Afbeelding 2

Afbeelding 3

3. Ingreep

Om de aanbouw te realiseren zullen aan de westkant het woonhuis en de bijgebouwen gesloopt worden. In de bestaande gevel van het hotel zullen doorvoeren gemaakt worden naar de nieuw te realiseren aanbouw en het dak wordt aangesloten op de nieuwbouw. De coniferen haag zal verdwijnen en waarschijnlijk ook een aantal bomen die vlak tegen het hotel aan staan.

4. Wettelijk kader

4.1. Flora- en fauna wet

De Flora- en fauna wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en fauna wet beschermt in beginsel soorten. Activiteiten waarbij schade gedaan wordt aan beschermde dieren of planten zijn verboden. Tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak dat, waar mogelijk, activiteiten zonder schade aan beschermde dieren en planten uitgevoerd wordt. De wet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving

4.2. Verbodsbepaling

De Flora- en Faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor onderhavige toetsing, dat zijn:

ARTIKEL 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

ARTIKEL 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

ARTIKEL 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

ARTIKEL 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

ARTIKEL 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

4.3. Algemene Maatregel van Bestuur

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en Faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de zogenaamde gedragscode.

De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie tabellen. De meer algemeen voorkomende beschermde soorten staan in tabel 1, de overige beschermde soorten staan in tabel 2 en de strikt beschermde soorten staan in tabel 3. Voor de vogels geldt een andere regeling.

TABEL 1

Voor soorten die opgenomen zijn in tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder: • bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw • bestendig gebruik • ruimtelijke ontwikkeling en inrichting Wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er is een negatief effect op de soorten uit tabel 1, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. Deze wordt dan, door bevoegd gezag, onderworpen aan een lichte toets. Het toetsingscriterium daarbij is of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is of de activiteit een redelijk doel dient.

TABEL 2

De soorten zoals opgenomen in tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze wordt, net als de soorten van tabel 1, onderworpen aan een lichte toets.

TABEL 3

De soorten uit tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer uw werkzaamheden vallen onder een van de bij tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Negatieve effecten op beschermde soorten die ontstaan bij werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan de zware toets, dit houdt in dat:

- Geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn;
- Geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat en/of instandhouding van de soort;
- Geen sprake moet zijn van een in of bij de wet genoemd belang;
- In geval van soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang, zoals:
 - dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
 - de bescherming van flora en fauna;
 - de openbare veiligheid.

4.4. Vogels

Per 25 augustus 2009 heeft het ministerie van EL&I laten weten nieuw beleid te hebben met betrekking tot vogels. Onlangs is de gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector goedgekeurd. Hierin staat een aangepaste lijst met vogelsoorten waarvan de nestplaatsen jaarrond zijn beschermd, zie bijlage 1. Voor ontheffingen en gedragscodes bij ruimtelijke ingrepen is de lijst omgezet in een indicatieve lijst die als hulpmiddel fungeert bij het inventariseren. Meer informatie over deze lijst en de bescherming van nestplaatsen van vogels door de Flora- en Faunawet is te vinden op de website van het ministerie van EL&I.

5. Aanpak

In december 2013 is er een ecologische quickscan uitgevoerd door Vos Natuurbeheer (Notitie QuickScan Mastbosch Hotel Breda december 2013). Daar is uit voortgekomen dat het plangebied mogelijk geschikt is voor vleermuizen en huisbewonende broedvogels. In de aanbeveling is geconstateerd dat er aanvullend onderzoek uitgevoerd moet worden naar vleermuizen, mussen en gierzwaluwen. Onderstaand een beschrijving van de uitgevoerde aanvullende onderzoeken.

5.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013 opgesteld door de Zoogdiervereniging (ZV) en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) in samenwerking met de Gegevensautoriteit Natuur (GaN).

Het onderzoek is uitgevoerd door Ronald van Os van Vos Natuurbeheer (bijgevoegd CV).

Zoals voorgeschreven in het protocol zijn er aan het plangebied twee veldbezoeken in het voorjaar gebracht en twee in het najaar.

In het voorjaar is er bij het eerste veldbezoek in de avond gekeken naar uitvliegende vleermuizen rondom het woonhuis, Hotel en in de omgeving. Daarnaast is er gekeken naar foeragerende dieren en mogelijke vliegroutes van vleermuizen.

Bij het tweede veldbezoek is er in de avond wederom gekeken naar uitvliegende vleermuizen. In de nacht is er gekeken naar zwermende en foeragerende vleermuizen en mogelijke vliegroutes rondom het woonhuis, Hotel en in de omgeving. Tijdens het ochtendbezoek is er gekeken naar zwermende en invliegende dieren bij het woonhuis, Hotel en in de omgeving.

In het najaar is er bij het eerste en het tweede veldbezoek in de avond gekeken naar territoriale vleermuizen en mogelijke paarverblijven van vleermuizen bij het woonhuis, Hotel en in de omgeving. Daarnaast is er ook gekeken naar mogelijk overwinterende exemplaren van de gewone dwergvleermuis. Dit gebeurt rond middernacht wanneer grote aantallen vleermuizen zwermend in de buurt van het gebouw vliegen.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector, type D240X. Dit is een detector dat naast hetrodyne geluiden ook een time-expansion (tijdverlengen) functie met opnamemogelijkheid heeft. Daarnaast is een digitaal opnameapparaat, type Edirol 09, gebruikt om opnamen van moeilijk te determineren soorten vast te leggen voor analyse achteraf. Voor geluidsanalyse wordt gebruik gemaakt van het programma Batsound. Het vastleggen van waarnemingen gebeurt digitaal op een PDA met automatische GPS functie.

Bezoeken	1 ^e bezoek Avond 11 juni	2 ^e bezoek Avond 29 juli	2 ^e bezoek Ochtend 30 juli	3 ^e bezoek Avond 20 augustus	4 ^e bezoek Avond 10 september
Weer	Onbewolkt	Half bewolkt	Half bewolkt	Bewolkt	Bewolkt
Neerslag	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen
Temperatuur	20° C	21° C	17° C	14° C	16,5° C
Wind	1 Bft	3 Bft	3 Bft	2 Bft	1 Bft

Tabel 1 weer data en bezoeken

5.2 Huismussen

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de soortenstandaard van de huismus van voormalig Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd door Ronald van Os (Bijgevoegd CV).

Zoals beschreven in de soortenstandaard is het plangebied 3 keer bezocht in de periode begin april tot half mei. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van huismussen en eventuele zingende mannetjes binnen het plangebied en zijn omgeving. Daarnaast is er gekeken of er aanvoer was van nestmateriaal door broedparen van de huismus.

Er is tijdens het veldbezoek gebruik gemaakt van een Swarovski verrekijker van het type 10 x 50.

Bezoeken	1 ^e bezoek 26 april Ochtend	2 ^e bezoek 15 mei Ochtend	3 ^e bezoek 11 juni Middag
Weer	Bewolkt	Half bewolkt	Onbewolkt
Neerslag	Geen	Geen	Geen
Temperatuur	14° C	15° C	22° C
Wind	2 Bft	1 Bft	1 Bft

Tabel 2 weer data en bezoeken

5.3 Gierzwaluwen

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de soortenstandaard van de gierzwaluw van voormalig Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd door Ronald van Os (Bijgevoegd CV).

Zoals beschreven in de soortenstandaard is het plangebied drie keer bezocht in de periode begin juni tot juli. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van broedparen binnen het plangebied vanaf 18:00 uur tot zonsondergang bij gunstige weersomstandigheden.

Er is tijdens het veldbezoek gebruik gemaakt van een Swarovski verrekijker van het type 10 x 50.

Bezoeken	1 ^e bezoek 11 juni Avond	2 ^e bezoek 1 juli Avond	3 ^e bezoek 29 juli Avond
Weer	Onbewolkt	Onbewolkt	Onbewolkt
Neerslag	Geen	Geen	Geen
Temperatuur	20° C	20° C	21° C
Wind	0 Bft	2 Bft	3 Bft

Tabel 3 weer data en bezoeken

6. Resultaten

6.1 Vleermuizen

Tijdens het eerste veldbezoek aan het plangebied in het voorjaar zijn er geen verblijfplaatsen aangetroffen in het woonhuis en het Hotel. Er zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen en één ruige dwergvleermuis waargenomen in de omgeving van het plangebied meer richting het Mastbosch. Binnen het plangebied zijn er geen vliegroutes aanwezig. Op het adres aan de Burgemeester de Manlaan 3 zijn twee uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Dit pand ligt ongeveer zo'n 100 meter ten westen van het plangebied. Het gaat hierbij waarschijnlijk om een tijdelijke verblijfplaats van twee mannetjes. "Tijdelijk" omdat de verblijfplaats tijdens het tweede veldbezoek niet meer in het huis aanwezig was.

Tijdens het tweede veldbezoek in het voorjaar is er in de schoorsteen van het Hotel (zie Afbeelding 1) een verblijfplaats van 6 gewone dwergvleermuizen gevonden. Het gaat hierbij waarschijnlijk om een zomerkolonie en niet om een kraamkolonie. Kraamkolonies van de gewone dwergvleermuis bestaan in de regel uit enkele tientallen dieren en zijn al rond half mei op sterkte. Ook zouden de vleermuizen dan bij het eerste veldbezoek al in het gebouw aangetroffen moeten zijn.

Tijdens de veldbezoeken in het najaar zijn er geen paarverblijven in het woonhuis en Hotel of in de nabije omgeving aangetroffen. Er is één roepend mannetje van de gewone dwergvleermuis waargenomen in de Grieglaan op ongeveer 200 meter afstand ten noorden van het plangebied. Het roepende mannetje heeft waarschijnlijk in de Grieglaan zijn paarverblijf.

Afbeelding 1

6.2 Huismussen

Tijdens alle veldbezoeken ten behoeve van de huismus zijn er geen exemplaren van de huismus gehoord en/of gezien. Tevens zijn er in de directe omgeving van het plangebied ook geen huismussen waargenomen. Aangenomen mag worden dat de huismus geen gebruik maakt van het woonhuis en het Hotel.

6.3 Gierzwaluwen

Tijdens het eerste veldbezoek is er één gierzwaluw op een hoogte van 50 meter over het Hotel gevlogen. Verder zijn er in zowel het huis als het Hotel geen broedparen van de gierzwaluw aangetroffen. Aangenomen mag worden dat de gierzwaluw geen gebruik maakt van het woonhuis en het Hotel.

7. Conclusie

7.1. Vleermuizen

In een schoorsteen van het hotel (zie Afbeelding 1) is een verblijfplaats van 6 gewone dwergvleermuizen waargenomen. Voor zover bekend worden er geen werkzaamheden uitgevoerd aan het bestaande dak anders dan de aansluiting op de nieuwbouw. De bouwplannen concentreren zich op de westgevel van het Hotel. In de buurt van de betreffende schoorsteen wordt dus niet gewerkt. De grovere werkzaamheden die mogelijk verstorend kunnen werken voor de aanwezige vleermuizen zijn de sloop van het woonhuis (geluid en trilling) het aansluiten van het nieuwe dak aan het bestaande dak van het Hotel (geluid) en de doorvoeren maken tussen de aanbouw en het Hotel (geluid en trilling). Het gaat hierbij echter alleen om werkzaamheden op een redelijke afstand van de verblijfplaats. In de soortenstandaard van de gewone dwergvleermuis worden geen werkzaamheden beschreven die in de buurt van een verblijfplaats plaatsvinden en mogelijk verstorend werken. Wanneer er tijdens de werkzaamheden geen verlichting opgesteld wordt die mogelijk verstorend werkt voor vleermuizen kunnen de werkzaamheden zonder beperking uitgevoerd worden. Enig negatief effect op de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is dan uitgesloten.

8 Bronnen

Tijdens het vleermuisonderzoek is er gebruik gemaakt van de app ObsMapp en waarneming.nl. Daarnaast zijn de volgende bronnen geraadpleegd.

- Google Earth
- Atlas van de Nederlandse vleermuizen
- Quickscanhulp Quickscanhulp is een samenwerking met Het Natuurloket, Gegevensautoriteit Natuur en Regelink ecologie & Landschap